

Vergaderjaar 2003–2004

28 864

Alsnog toekennen van rechtskracht aan de planologische kernbeslissing Structuurschema groene ruimte (Wet rechtskracht Structuurschema groene ruimte)

B

MEMORIE VAN ANTWOORD

Ontvangen 22 januari 2004

Met belangstelling heb ik kennisgenomen van de vragen van de leden van de fractie van de PvdA bij dit wetsvoorstel. Hun zorg over het verlies van rechtskracht is begrijpelijk. De regering betreurt het ook dat een situatie is ontstaan waarin dit wetsvoorstel noodzakelijk werd. Wel wijst de regering erop dat de reparatie geldt met terugwerkende kracht. Voorts moge duidelijk zijn dat het beleid zoals geformuleerd in het Structuurschema Groene Ruimte (SGR) onverkort geldt. Enig gevolg van de uitspraak van de Raad van State die aan dit wetsvoorstel ten grondslag ligt, is dat in een motivering van keuzen niet met een loutere verwijzing naar dit SGR kan worden volstaan. De risico's van de huidige situatie zijn dan ook, anders dan de leden van de PvdA-fractie vermoeden, naar het oordeel van de regering beperkt.

De door bedoelde leden gestelde vragen die voornamelijk zijn ingegeven door dit risico, worden als volgt beantwoord.

In de eerste plaats spreken zij hun zorg uit dat het «piepsysteem» van de VROM-inspectie blijkbaar niet werkt; een piepsysteem dat er voor dient zorg te dragen dat situaties als deze niet kunnen ontstaan. Ik merk hierover op dat bij brief van 30 september 1999 (kamerstukken IIK, 1999/2000, nr 22 880, nr 41) is ingegaan op een aantal aspecten betreffende de herziening van het SGR. Pas als gevolg van het rechterlijk oordeel van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 16 oktober 2002 is gebleken dat die brief niet toereikend was om verlenging van het SGR ook juridisch te bewerkstelligen. Het is dan ook veeleer een inschattingsfout op dit punt, dan een falend «piepsysteem» dat aanleiding heeft gegeven voor dit wetsvoorstel. Overigens neemt dit niet weg dat als gevolg van dit incident extra attentie bestaat voor dit systeem van bewaking van termijnen bij de VROM-inspectie.

Voorts maken deze leden zich zorgen over het feit dat de Ministers van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer kennelijk niet in staat zijn de risico's van de huidige situatie te duiden. Deze leden doelen daarbij vooral op de passage in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel. Daarin staat vermeld dat ruim 90% van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) in streekplannen

is gerealiseerd. De risico's van het ontbreken van formele rechtskracht van het SGR kunnen echter niet direct worden gerelateerd aan deze percentages. Het risico van het ontbreken van die rechtskracht is gelegen bij de motivering van besluiten van provincies en gemeenten in het kader van het ruimtelijk beleid voorzover daarbij de EHS in het geding is. Bij gebreke van die rechtskracht van het SGR kan niet louter worden volstaan met een eenvoudige verwijzing naar het SGR. Indien de motivering beperkt zou blijven tot die verwijzing, is het betreffende besluit al heel snel onvoldoende gemotiveerd. Bedoeld risico heeft dus niets van doen met het feit welk deel van de EHS in streek- of bestemmingsplannen is vastgelegd en zou onverkort bestaan, ook als 100% van de EHS planologisch zou zijn vastgelegd. In dit kader van de weging van dit risico is dus vooral van belang te kunnen constateren dat het ontbreken van die rechtskracht niet betekent dat het beleid zoals vastgelegd in het SGR, niet langer zou gelden. Dat geldt onverkort.

En in dat licht gezien is het dan weer zo dat hoe meer delen van de EHS zijn begrensd in streek- of bestemmingsplannen, hoe minder behoeft te worden gevreesd voor het risico op tekortschietende motiveringen. Immers, de motivering zal dan veelal ook in die plannen kunnen worden gevonden. Ik hecht er voorts aan op te merken dat uit de genoemde percentages dan ook niet de conclusie kan worden getrokken dat de VROM-inspectie niet over voldoende mogelijkheden zou beschikken om aan alle beschikbare informatie te komen. Het zou echter te ver gaan in het kader van dit wetgevingstraject elk ruimtelijk relevant besluit van welke overheid dan ook te analyseren op mogelijk ontoereikende motivering.

De leden van de PvdA-fractie vragen voorts om een garantie van mij dat er voor 2 oktober 2005 niet opnieuw risico's met de bescherming van de EHS worden gelopen.

Het moge duidelijk zijn dat er voor zal worden gewaakt dat een situatie als deze alsdan wederom ontstaat.

Tenslotte wijzen de leden van de PvdA-fractie op het feit dat het beleid inzake de EHS mede onder druk staat omdat sprake is van een groot aantal, versnipperde landschappelijke elementen die tezamen de EHS vormen. De leden van de PvdA-fractie bepleiten ook aandacht voor meer robuuste structuren.

Zoals ik in de kabinetsreactie op de Natuurbalans heb aangegeven, kan en moet de ruimtelijke samenhang en de robuustheid van de EHS worden versterkt. Ik heb hierover ook overleg gevoerd met de partners van het Manifest (LTO Nederland, IPO en Nederland Natúúrlíjk). Ik zal de provincies verzoeken de huidige begrenzing van de EHS aan te passen waar dit noodzakelijk is. Herbegrenzing kan aan de orde zijn bij bestaande natuurgebieden (bijvoorbeeld woningbouw aan de rand van de EHS) als bij nieuwe natuurgebieden, waar nog geen grondaankopen hebben plaatsgevonden en geen beheersovereenkomsten zijn afgesloten. Herbegrenzing kan plaatsvinden onder de voorwaarde dat kwantitatieve en kwalitatieve compensatie plaatsvindt (hectares en natuurkwaliteit). Het heeft daarbij de voorkeur om de compensatie met name te laten plaatsvinden in de nabijheid van grote eenheden natuur (natuurkernen) en rekening houdend met watersysteemgrenzen. Het kabinet zal in overleg met de provincies een beleidskader voor de herbegrenzing van de EHS opstellen. Uitgangspunt daarbij is overigens dat herbegrenzing alleen aan de orde kan zijn als dit dringend nodig of onvermijdelijk is. Het is dus

geenszins zo dat de hele EHS of grote delen daarvan herbegrenzing
behoeven, veeleer het tegendeel. De ruimtelijke bescherming van de EHS
zal doorwerking krijgen in de in voorbereiding zijnde Nota Ruimte.

De Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit,
C. P. Veerman